

Naslov: **Marko Đorđić je tak tip čefurja, kot sem jaz**

Podnaslov: Benjamin Krnetič

Avtor: Barbara Eržen

Vir: **DNEVNIK**

Datum: 27.08.2013 Stran: 22

Velikost: 581 cm2 Rubrika: magazin

Doseg: 117000

Benjamin Krnetič

Marko Đorđić je tak tip čefurja, kot sem jaz

Barbara Eržen

Benjamin Krnetič je mladi igralec, ki je v filmu *Čefurji raus!* Gorana Vojnovića, ki čez dober mesec prihaja na redni spored kinematografov, upodobil glavni lik – Marka Đorđića. Dvainsvetletni študent Akademije za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani pravi, da je glavni lik filma pravzaprav – on. Premiere filma ne pričakuje posebno težko, bolj ga zanimajo odzivi na problematiko, obravnavano v filmu.

Tako kot glavni lik Marko Đorđić ste tudi vi odraščali v Ljubljani med bloki, kajne? Ste se v zgodbi zlahka našli?

Okolje, kjer sem odraščal, mi je ponujalo glavni korak za vstop v ta svet, ki je tako ali tako moj svet. Malo se sicer zafrkavam, ampak tudi ni laž, če rečem, jaz sem Marko Đorđić. Že ko sem prvič bral Vojnovičev roman, sem bil presunjen nad tem, kako podobna sva si z glavnim likom. Tako najbrž čutijo tudi vsi drugi čefurji, ki so to brali. Gre za neke arhetipske like, ki obstajajo v vseh kvartih. Marko Đorđić je tak tip čefurja, kot sem sam – na malo drugačen način doživlja dogajanje, drugače si interpretira stvari. Odraščal sem v Mostah, ki je bil kraj z najvišjo kriminaliteto v državi, najhujši kvart. To je nekaj, kar nosiš s seboj za vse življenje in kar te zaznamuje tudi v drugih okoljih. V moji osnovni šoli je bilo od sedemindvajsetih učencev sedem Slovencev. Ne govorim, da je bil to geto, ampak če hočeš ali ne, dobiš skozi to drugačen način odzivanja na okolico.

Torej ste vlogo gradili iz sebe, svojih lastnih izkušenj?

Saj verjetno vsako vlogo gradiš na sebi, vsaj zdi se mi tako. Neke stvari so pač v tebi, določene situacije, občutja... Nočem biti patetičen in govornik, da sem bil rojen za to vlogo. Se mi pa zdi, da sem imel res srečo, da

sem iz tega okolja in sem hkrati igralec; določene stvari so se lažje sestavile, lahko sem vlekel paralele. Tudi jaz sem treniral in potem nehal, in sicer taekwondo, tudi jaz sem imel prijatelje okoli sebe... To so zelo arhetipske situacije.

Režiser in pisatelj Goran Vojnović je v nekem pogovoru dejal, da bo ta film temeljil na igralcih. Kako ste to občutili pri snemanju?

Vedno, ko dobiš v roke tekst, gre za neko interpretacijo te vloge. Različni režiserji delajo na različne načine: nekateri že imajo koncept in se ga moraš držati, ne dopuščajo improvizacij ali tvoje interpretacije, da ti nekaj kar »butneš« brez cenzure. To je kvaliteta režiserja – da prepozna, da lahko nekaj, kar narediš in na prvi pogled ne sodi v prvotno zamisel, potem v celoti dobi kontekst. To je ta čarovnija, to je umetnost, ki se zgodi. Ko smo mi štirje (Dino Hajderović, Ivan Pašalič in Jernej Kogovšek, op.p.) prišli skupaj, je bilo tako, kot da se poznamo od vedno. Vsi prihajamo iz teh arhetipskih okolij, s podobnimi prijatelji... Med snemanjem je šlo že za napol interne šale. Toda nikoli ni bilo problema, če si skrenil s teksta, dokler je dramaturgija stala. To je film, kjer je bilo dopuščeno, da se nekaj zgodi med nami, igralci.

Mislite, da se sedemnajstletniki danes še lahko poistovetijo z zgodbo ali se je vmes zgodil splet? Glavni lik navezadnje za preverjanje športnih rezultatov uporablja časopis.

Prav zato me zanima, kako bodo ljudje gledali na film. Lahko pride do komentarjev tipa »ah, daj, to se sploh ne bi moglo zgoditi«, ampak malo moraš tudi hoteti razumeti. To je neko zelo specifično okolje – če danes pogledaš po kvartu, se ljudje še vedno družijo v bifeju, pri lokalnih slaščičarjih, pri *trafo stanicah* (električnih

transformatorjih, op.p.), kupujejo časopise in preverjajo rezultate na teletekstu, še zdaj! Naša generacija je seveda na internetu, ampak vseeno bereš tudi Sportske novice, ker imajo že neki kulturni status. To so stvari tukaj in zdaj. Verjetno je Goran že govoril, da je to že stara zgodba. Imel si nekaj vrhuncev čefurjev, prvega, ko so bila priseljevanja, drugi val čefurstva je bil, ko sem bil na gimnaziji. Takrat je bilo veliko zgodb o tem, da je kdo koga oropal in podobno. Vedno je kdo na glas poslušal glasbo na avtobusu in ti težil. Veliko je bilo konfliktov. Tega ni več toliko, morda zato, ker smo starejši. Morda smo prišli v neki družbeni čas, ko stvari dojemamo drugače.

Mislite, da s tretjo ali četrto generacijo priseljencev čefurjev ne bo več ali pa si bomo našli zgolj novo marginalizirano skupino, nove čefurje?

Najprej moramo definirati, koga s čefurji sploh mislimo.

No, kdo je po vaši definiciji čefur?

To je stvar, ki je etnično pogojena in kasneje za seboj povleče določene subkulturne elemente. Med nami je izraz čefur prišel že v neko polje zafrkavanja, tudi med seboj si govorimo »kje si, čefur«. Gre za oznako, ki so nam jo dali drugi ljudje in smo jo potem mi posvojili, spremlja pa jo mišljenje, da si od nekod drugod, da si drugačen. Na živce pa mi gre posploševanje glede tega, kdo, kaj in kakšen je čefur. Tudi sicer imaš ogromno definicij. Čapac je na primer nekdo, ki je Slovenec, ampak hoče biti čefur. Navezadnje pa niti ne gre samo za čefurje, tudi film ne govori toliko o čefurjih kot o odraščanju v določenem okolju, medčloveš-

Naslov: **Marko Đorđić je tak tip čefurja, kot sem jaz**

Podnaslov: Benjamin Krnetič

kih odnosih, mogoče o neki priseljski problematiki, pa o ljudeh, ki živijo v kvartih; mi govorimo kvart, ne geto. Tudi v mojem okolju je veliko Slovencev, takih pravih, s starši Slovenci. Ampak tudi oni so čefurji, pa čeprav jim je ime Metod ali Grega. Njim tudi nimam problema reči »kje si, čefur«.

Sicer pa kvart trenutno izgublja, kar je nekoč imel, drugače je. Spominjam se, da smo bili ves čas na ulici. Bile so generacije starejših ljudi in mlajših, ki si jih srečeval na ulicah, bilo je nekakšno sobivanje. Sedaj pa se mi zdi, da se je tudi tja prikradla

čudaška odtujenost.

Čefurji raus! prikazujejo tudi prepad med mladimi in starejšimi generacijami. Kako vi gledate na odtujenost mladih?

Vsak gre skozi to. Na neki točki prideš pred zid, ko ti kdo česa ne omogoči, ko ti kdo ne pomaga pri grajenju česa. Rad govorim, da je *Čefurji raus!* zgodba o odraščanju, pri tem pa v njej nihče ne odraste. Pomembno je, da ne odrasteš, ampak odraščаш. Lahko odraščаш, ker te deportirajo v Bosno ali ker si ogledaš film.

Sicer pa se lahko zgodi, da bo film

razočaral tako tiste, ki o čefurjih mislijo vse najslabše, kot tudi čefurje same. Prvi bi morda pričakovali, da bodo v filmu gledali samo droge, seks in nasilje, drugi morda kaj podobnega, a v slogu, da bodo vsi frajerji, vsi bodo imeli orožje... Ne! Kar boste videli v filmu, je Slovenija leta 2013. ✕

Če danes pogledaš po kvartu, se ljudje še vedno družijo v bifeju, pri lokalnih slaščičarjih, pri trafo stanicah, kupujejo časopise in preverjajo rezultate na teletekstu, še zdaj!

»Film *Čefurji raus!* niti ne govori toliko o čefurjih kot o odraščanju v določenem okolju, medčloveških odnosih, mogoče tudi o neki priseljski problematiki, o ljudeh, ki živijo v kvartih,« meni Benjamin Krnetič. Fotografija: Tomaž Zajelšnik